

M Ū S Ū L I E T Ū V A

NR. 20 (2105) SEMANARIO 1989 - GEGUŽĖ - MAIO 18 D. - NCz\$.0,30 - R. Juventus, 28 - Pq. da Moóca - 03124 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

Sovietų imperijoje

EKONOMINIAI SUNKUMAI

Pereitų metų gruodžio 7 d. M. Gorbačiovas, kalbėdamas Jungtinių Tautų plenumo New Yorke, be ko kita pareiškė, kad Sovietų Sąjunga ruošiasi sumažinti savo kariuomenę visu pusmilijoniu ir keliais tūkstančiais tankų. Tuo jis norėjo parodyti Vakarų šalims savo "taikingumą". Tačiau tai buvo nelabai didelė naujiena, nes Sovietų Sąjunga dar turės savo kariuomenę iš apie 5 mil. vyrų, 25-30 mil. gerai paruoštų atsarginių karių ir apie 50.000 tankų, neskaitant kitos ginkluotės.

Toks "sumažinimas" atsirado ne dėl Sovietų skelbiamo "taikingumo", ne dėl vakariečių "gražių akių", bet todėl, kad Sovietų Sąjunga ir visi jos satelitiniai kraštai pergyvena didelius ekonominius sunkumus.

Kodėl taip įvyko? Ogi todėl, kad buvo užguitas darbo žmogus, sunaikintas ūkininkų bei valstiečių luomas. Jiems buvo "nukapotos galvos" — dešimt milijonų tikrąja, ne perkelta prasme. Vienas piktokas filosofas kartą pasijuokė, girdi, "sovietinio žmogaus plaukai auga ne tiek į išorę, kiek į vidų (iš baimės), o sulindę į smegenis. Jie taip apraizgo smegenis, kad jos beveik nepajėgia rutuliuoti minčių". ("Atgimimas" Nr. 11, 1988).

Darbas, turėjęs išvaduoti darbininką iš skurdo ir ligų, tapo naujo skurdo ir naujų ligų šaltiniu. Privatus ūkis buvo sugriautas, dažniais atvejais "nu kauptant valstiečių galvas", o jo vietoje įvesti kolchozai-sovchozai, t.y. baudžiavinė santvarka. Kolchozininkas turėjo dirbti naujam feodalui, kuris vadinamas komunistine valstybe.

Sovietai, kad ir turėdami didžiulius gamtinių gėrybių turtus bei atsargas, nėra pajėgūs gaminti aukštos kokybės gaminius ir tuo būdu išeiti į pasaulinę rinką. Čia pažymėtini M. Gorbačiovo susitikimai su Vak Vokietijos kancieriu H. Kohliu ir vokiečių pramonininkais. Vokiečiai galėtų Sovietams duoti bilijoninius kreditus, atkurti ir modernizuoti jų pramonę, bet ir jie nenori mesti savo bilijonų nei įrengimų "į balą".

Sovietų pramonės modernizavimas — sunkus ir ilgas kelių metų kelias. O tuo tarpu krašto ūkis sugriuvo. Jį baigia griauti M. Gorbačiovo "perestroika". Kodėl taip įvyko? M. Gorbačiovo norai,

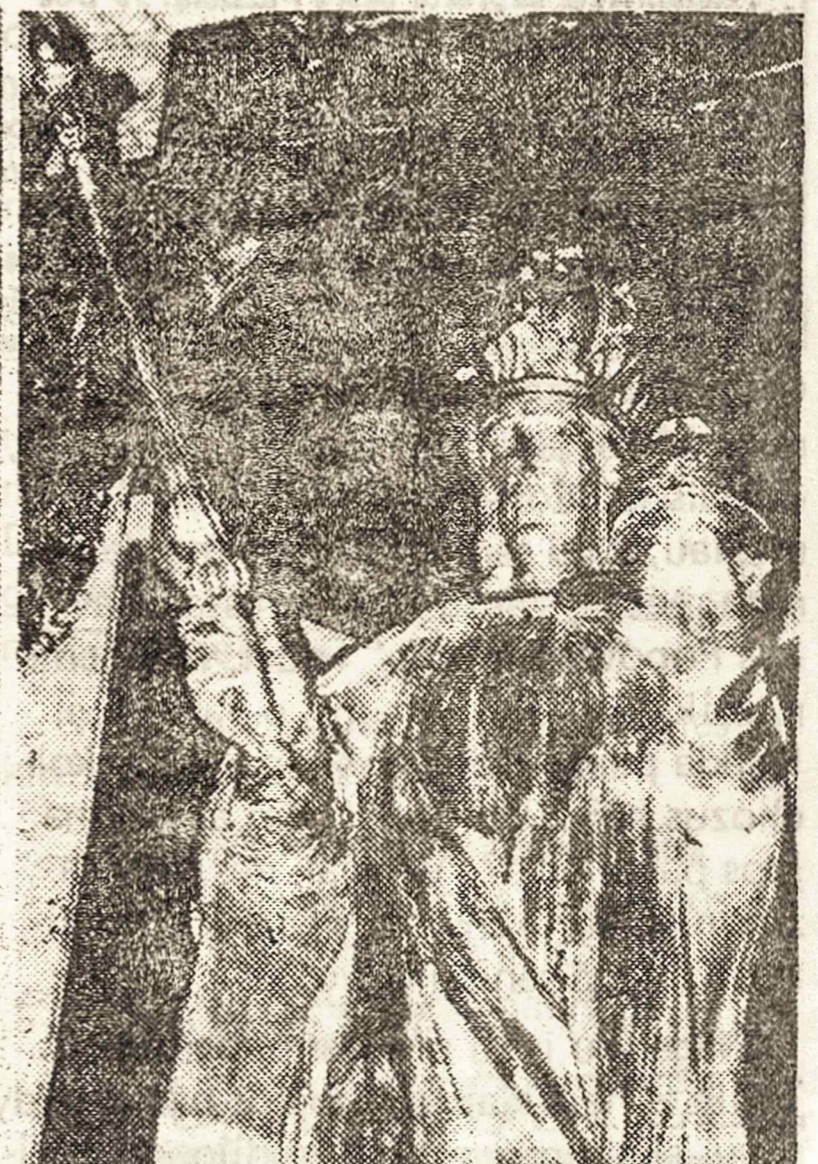

VILNIAUS katedroje padarytų remontų detalės iš šv. Kazimiero koplyčios, kur kovo 4 d. buvo iškilmingai gražinti Jo palaikai.

gal ir labai geri, bet vien jais nieko negalima padaryti, nes per 70 metų buvo sugadintas pats sovietinis žmogus. Valstiečių "buožinimas" buvo ekonominio, o jų trėmimas — fizinio genocido formos, kurios sugriovė pirmiausia pačios Rusijos, Ukrainos, o vėliau ir Lietuvos bei kitų okupuotų kraštų agrarinę struktūrą, žemės ūkio ekonominį potencialą. Buvo likviduotos senosios sodybos, vienkiemiai, taip sakant, išardytos darbo žmonių gūžtos, paaštrėjo ekologinė situacija. Lietuvoje liko dar apie 150.000 senų sodybų, bet ir jos pasmerkto merdėti. Sudarkytas gamtovaizdis, be naudos nusausintos pelkės, nuleisti ežerėliai, sunaikinti upeliai, iškirsti medžiai, sukurti kolchozai — maskoiški dvarai, kurie nebetrakė valstiečių.

M. Gorbačiovas bandė padėti taisyti. Jis siūlė kolchozininkams nuomoti didesnius ar mažesnius žemės sklypus ir tokiu būdu virsti savo žemės nuomininkais.

Europos spauda plačiai rašo apie ekonominius sunkumus Sovietų S-goje. Neseniai vokiečių politikos žurnalas "Der Spiegel" (Nr. 2, 1989) paskeibė platesnį rašinį apie tai, kaip dabar gyvena Sovietų žmonės. Antrinė rašinio antraštė: "Trūksta visų prekių, jos biogesnės, bet brangesnės. Visa tai dedasi po 3 metų nuo perestroikos paskelbimo". Įžvalgus vokiečių žurnalistas (pavardė neskeibiamą) rašo, kad pereitų metų pabaigoje pačioje Maskvoje, kuri reprezentaciniais

sumetimais visada būdavo geriau aprūpinta prekėmis, trūko net muilo bei skaidimo priemonių ar jų pakaitalų. Nebuvo galima pirkti kiek reikiant benzino, arbatos, dantų pastos, barzdai skusti peiliukų, lietsargių, degtukų, lygintuvų... Šios ir kitos prekės buvo iš parduotuvių dingusios.

Didžiuosiuose Sovietų miestuose, o ką jau bekalbėti apie mažesnes vietas, kurios paprastai "užmiršamos", nėra kiek reikiant pieno, labai retai ir tik nedideliais kiekiais pristatoma mėsa, dėl šalčių neatvežamos daržovės. Visų šių dalykų galima gauti privačiuose turguose, bet tenka mokėti 5 kartus daugiau.

Daugelyje apygardų įvestos kortelės mėsai, sviestui ir kitiems produktams, kaip buvo karo metu. Kazachstano miestuose nusipirkti gabalėlį sūrio esanti "didelė laimė" — daugelis jaunos generacijos žmonių greitai iš viso nežinosią, kas yra tas sūris. Pati "Pravda" kartais praneša, kad rūkytos dešros, kumpiai, konservai, kondensuotas pienas, kurių prieš 10-15 metų netrūkdavo, dabar esančios "deficitinės prekės".

Pirmą kartą nuo carinės Rusijos laikų parduotuvėse pradėjo trūkti net druskos. Pačioje Maskvoje vartotojams parduodama tik po 1 kilogramą miltų. Tokio apribojimo nebuvo jau 25 metai. Seniau kepyklos kepdavusios garsią rusų 12 rūšių duoną, dabar pateikia tik dvi rūšis ir tai dažniausia ne aukštos kokybės.

SEMANARIO MŪSU LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje NCz\$. 8,00

Prenumerata paprasto pašto / užsienį: 35 Dol

Prenumerata oro pašto Šiaurės Amerikoje 60 Dol

GARBĖS PRENUMERATORIUS NCz\$. 20,00

Užsėjautos, Sveikdinimai ir Skelbimai (Anūncijos)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neskaito.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juventus, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina NCz\$. 0 30

Į P. Ameriką oro pašto: 45 Dol

Į tolimus kraštus: 75 Dol

"Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS" NCz\$. 15,00

molami už skilties (Coluna) centimetrai NCz\$. 0 60

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant

Oficialiai pranešama, kad Sov. Rusijos respublika, įskaitant Maskvą, bulvėmis, vaisiais, daržovėmis aprūpinama 19^oo mažiau, kaip seniau. Į klausimą, kodėl nėra mėsos, svietų ekonomistas Gavriilius Popovas atsakė: "Todėl, kad žemė nepriklauso ūkininkams, o valstybei. Reikia pirmiausia panaikinti visus kolchozus bei sovchozus". Bet ar galima juos panaikinti? Vargiai, nes nebėra žmonių, kurie mylėtų žemę ir ūkininkautų, kaip seniau buvo.

Negeriau ir su pramonės gaminiiais. Trūksta ne tik automobilių, bet ir šaldytuvų, skalbimo mašinų, radijo, televizijos priimtuvų, rekorderių ir kt. Nėra kiek reikiant skalbinių, drabužių, avalynės.

Panaši padėtis ir satelitiniuose kraštuose. Comecono kraštai stengiasi gauti prekių iš Sovietų Sąjungos. Bet kiek ir ką gali ji duoti? Ir vienur ir kitur: "Mūsų krautuvų lentynos tuščios". O kur ką ir atveža — tuojau susirenka pirkėjų eilės ir bematant viską išperka. Vilniškė "Šluota" neseniai paskelbė receptą, kaip panaikinti eiles prie parduotuvių. Pagal humoreską, reikis iš viso neatgabenti prekių, tai ir eilių nebūsią. Juokas juokais, bet ar gali tokioje santvarkoje žmonės ilgai pakesti? Taigi visi tikisi permainų, o gal ir pačios Sovietų imperijos galo.

b. kv.

GORBAČIOVAS PRIVALO GRAŽINTI PABALTIO AUKSA

Londonas. Eltos pranešimu, Britų parlamento narys ragino savo vyriausybę pareikalauti kad Gorbaciovus sugrąžintų baltų aukso atsargas, kurios 1967 m. buvo išdalintos britų piliečiams ir Maskvai. Londono dienraštis "The Independent" gruodžio 1 d. pranešė, kad konservatorių atstovas Robin Maxwell-Hyslop nurodė į dabartinius neramumus Pabaltijo šalyse ir į galimybę, kad

jos atgaus savo nepriklausomybę. Jei Gorbaciovus atsisakytų tai padaryti, parlamentaras nori, kad britų vyriausybė įtildytų pakankamai aukso savo "skolai" padengti ir, prireikus, tą skolą grąžintų Pabaltijo valstybėms.

Gėdingiausias epizodas

Maxwell-Hyslop priminė, kad po sovietų ministerio pirmininko Aleksiejaus Kosygino apsilankymo Anglijoje 1967 m. vasario mėnesį, darbiečių vyriausybė sutiko panaudoti baltų aukso atsargas, kurios buvo 1939 m. įneštos į Anglijos banką. Anot jo, "Tai buvo vienas iš nelėmčiausių ir gėdingiausių epizodų poka-rinėje parlamento istorijoje".

Pagal susitarimą su Kosyginu, nepriklausomos Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių deponuotas auksas 5,7 milijonų svarų vertės buvo panaudotas kompensuoti britų piliečius, kurie turėjo Estijos, Rygos ir Viiniaus įkaitinius lakštus. Sovietų Sąjunga gavo 500.000 svarų.

LADAS TULABA

Nauji patvarkymai

LIETUVOS BAŽNYTINĖJE PROVINCIOJE

Šeštadienį kovo 11 d. "L'Osservatore Romano" paskelbė naujus paskyrimus Lietuvos bažnytinėje hierarchijoje. Šių žinių laukėme nuo kard. V. Sladkevičiaus atsilankymo Romoje ir Vatikane. Kardinolo patiektos Šv. Sostui informacijos leido Šv. Tėvui padaryti svarbius sprendimus ir patvarkymus. Patvarkymai yra svarbūs religiniu ir politiniu atžvilgiu. Jie ženklina tam tikra prasme naują epochą Bažnyčios santykiuose su komunistų valdomais kraštais.

Tai pirmas įvykis, kad daromi vyskupų skyrimai be tiesioginės politinės valdžios

intervencijos. Pirmas taipgi atsitikimas, kad paaukštinaimi ir paskiriami arkivyskupijų Vilniaus ir Kauno ordinariais buvę nušalintieji ganytojai.

Pažymėtina, kad Vilkaviškio vyskupija po 40 metų vėl turi savo ganytoją ir tuo būdu atsiskiria nuo Kauno arkivyskupijos. Visos šešios diecezijos pagaliau turės savo vyskopus: trys turės vyskopus ordinarus: Vilnius, Kaunas ir Telšiai, ir trys Apaštališkus Administratorius: Kaišiadorys, Panevėžys ir Vilkaviškis. Kodėl nepaskirti visi ordinariais? Tikriausiai todėl, kad nėra pilno tikrumo, jog Bažnyčia Lietuvoje galės laisvai tvarkytis, be valdžios kišimosi. Atsimintina, kad antireliginiai įstatymai Sovietų Sąjungoje dar nėra atšaukti, nei pakeisti. Tuo tarpu jie tik nevykdomi. Jei politiniai vėjai Kremliuje pasikeistų, religijai priešingi įstatymai galėtų būti automatiškai vykdomi, grįžtant į pirmąją padėtį, kuri buvo prieš M. Gorbaciovą atėjimą į vyriausią valdžią. Du nauji vyskupai J. Matulaitis ir J. Žemaitis yra palyginamai jauni ir darbingi. Abu, atrodo, yra nuosaikios laikysenos: taigi daugiau ar mažiau visiems priimtini. Neabejotinai atsidavę Bažnyčiai ir sieloms. Jų įnašas bus pozityvus.

Ypatingai su džiaugsmu reikia priimti J. Steponavičiaus pakėlimą į arkivyskupus ir paskyrimą ordinaru Vilniuje. Šiuo Šv. Sostas atsakė į lietuvių prašymus turėti Vilniaus arkivyskupiją, priskirtą prie Lietuvos Bažnytinės Provincijos. Problema buvo paini. Bet ji dabar išspręsta geriausiu būdu, būtent, be politinių įpainiojimų, be galimo dabartinio Lietuvos status quo pripažinimo. Būtų pageidautina, kad mūsų veiksniai už šį patvarkymą padėkotų Šv. Tėvui. Nes tai dar vienas jo tėviško palankumo Lietuvai ženklas.

Padarytas taigi didelis žingsnis pirmyn. Bet Bažnyčia Lietuvoje turi dar daug sunkumų, daug kliūčių, kurias reikės nugalėti. Kol įstatymai nebus pakeisti, reikės bijoti, kad nebūtų grįžtama atgal. Be to, dar pats ryšio palaikymas su Šv. Sostu nėra laisvas, o tai sunkina tiek informaciją, tiek eventualiai skyrimų bei patvarkymų klausimą.

Reikia tačiau dėkoti Dievui ir už tai, kas jau pasiekta.

KULTŪRA

YRA PATS REIKŠMINGIAUSIAS TAUTOS SUBRENDIMO ŽENKLAS

J. Eretas

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 1° and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvás de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Bany Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

ATKURIAMAS KAUNO UNIVERSITETAS

Balandžio 26-28 dienomis Kaune vyko mokslinė konferencija aukštojo mokslo plėtojimui Lietuvoje aptarti ir iširti ar galima atkurti Kauno Vytauto Didžiojo universitetą.

Konferencijoje dalyvavo 650 akademikų, jų tarpe 1 iš Lenkijos, 16 iš JAV, 1 iš Kanados ir 2 iš Vokietijos.

Prof. dr. Romas Vaštokas, grįždamas iš Lietuvos į Kanadą, nakčiai apsistojo Lietuvių Namuose Londone ir apsilankė EL redakcijoje. Jo paprašiau, kad savo įspūdžius iš mokslinės konferencijos Kaune papasakotų EL skaitytojams.

Mokslinę konferenciją tema "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno Universitetas" suruošė Lietuvos kultūros fondo klubas "Aukuras", o jam padėjo Lietuvos TSR Mokslų Akademija ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis. Konferencijos tikslas buvo "aptarti aukštojo mokslo plėtojimo Lietuvoje koncepciją, pagrįstą siekimu užtikrinti universitetinį išsilavinimą, išnagrinėti konkrečius pasiūlymus dėl aukštojo mokslo organizavimo Respublikoje struktūrinių reformų ir pirmojo jų etapo, susijusio su Kauno Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimu". Trijų dienų konferencija vyko Politinio švietimo namuose, kurių priekyje, tarp kitų vėliavų, plevesavo Lietuvos trispalvė ir Amerikos bei Kanados vėliavos. Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo konferencija Kaune buvo svarbus visai tautai istorinis įvykis. Taip pat ji buvo svarbi ir tuo, kad pirmą kartą susirinę akademikai iš Lietuvos ir iš išeivijos kartu svarstė galimybes atkurti Kaune tautinį, nepriklausomą akademiniai atitinkantį krašto reikalavimus, Vytauto Didžiojo Universitetą.

Pirmos dienos dienotvarkėje plenariame posėdyje pranešimus padarė ir prof. Algirdas Avižienis iš Kalifornijos universiteto bei Prof. Bronius Vaškevičius iš Iliojaus universiteto, Lituanistinės Katedros Čikagoje vedėjas Konferencijai pirmininkavo tech. m. kand. Gediminas Kostkevičius (Kauno politechnikos institutas). Konferencijoje taip pat dalyvavo akademikų delegacijos iš Estijos ir Latvijos.

Visi mokslo konferencijos darbai praėjo pakilioje nuotaikoje ir su dideliu entuziazmu. Viskas vyko sklandžiai, visiškai negaišant laiko. Pavyzdžiui, žiūrint į trijų dienų konferencijos dienotvarkę atrodė, kad vos pajėgsime aptarti tokią universiteto atkūrimą Kaune, tačiau suspėjome ne tik svarstyti Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo akto projektą, bet jį vienbalsiai priimti, kas reiškia, kad

universitetas, gal ir nebūdamas dar pilnas to žodžio prasme, jau šį rudenį pradės darbą. Taip pat atsitiko ir su kitais projektais – ir jie buvo priimti.

Tolimesne universiteto eiga rūpintis buvo išrinkta Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro valdyba: 7 iš Vakaruose esančių universitetų ir 8 iš Lietuvos. Centro valdyba steigama tuo pagrindu, kad visų pasaulėžiūrų dėstytojams bei studentams būtų užtikrinta pilna akademinė laisvė ir atitinkamais universiteto nuostatais užtikrintas visiems pilnas dalyvavimas Kauno universiteto gyvenime. (Prof. dr. Romas Vaštokas, antropologijos katedros profesorius Trent universitete Kanadoje ir PLB Ekologinės Talkos Lietuvai komisijos narys yra išrinktas Centro valdybon nariu iš užsienio). Būsimo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto struktūra numatoma ši: universiteto priekyje – rektorius bei du prorektorai, universiteto direkcija ir taryba. Universitete numatomi šie fakultetai: Ekologijos, žmogaus, teisės ir ekonomikos, fizikos ir matematikos, menotyros ir informatikos. Iš Vakarų dalyvavę akademikai pasižadėjo universitetą remti lėšomis, knygomis, mokslo priemonėmis ir lektūromis. Pvz., aš pats pasižadėjau Kalėdų atostogų metu, dar šiais metais sugrįžti į Kauną, gal ir Vilniaus universitetą, su eile paskaitų antropologijos temomis. Žinau, kad ir kiti akademikai pasižadėjo sugrįžti į Lietuvą skaityti paskaitų. Tai būtų mūsų pradinis įnašas atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. ELR.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO KAUNE ATKŪRIMO AKTAS

Mes, lietuvių mokslininkai, tiek gyvenantys savo tėvų žemėje, tiek už Tėvynės ribų, 1989 m. balandžio 26 d. susirinę Kaune į mokslinę konferenciją "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas", aptarėme Lietuvos mokyklos ateitį.

Laikydami didžiausia malone ir savo tikslu galimybę tarnauti Lietuvai ir jos žmonėms, nesvarbu, kuriame krašte gyventume ir kokia kalba kalbėtume, esame pasiryžę šiuo lemtingu tautos istorijai metu vieningai stoti naujos Lietuvos tarnybon.

Todėl, aptarę konferencijoje išsakytas mintis ir pasiūlymus bei jausdami viso pasaulio lietuvių lūkesčius, šiuo aktu skelbiame atkuriantys Kauno Vytauto Didžiojo universitetą, kaip nepriklausomą ir politiškai neužsiangužavusią aukštąją mokyklą.

Žengdami pirmą žingsnį įkūnijant šią valią gyvenime, skelbiame įkūriantys Kaune Pasaulio lietuvių kultūros mokslo ir švietimo centrą, kaip vieną iš Kauno Vytauto Didžiojo universiteto mokslinių studijų institutą.

Šiuo aktu kartu reiškiamo savo valią ir viltį, kad Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras ir Vytauto Didžiojo universitetas bus tiltas, jungiantis tautos išeiviją su broliais ir sesėmis Tėvynėje.

Kviečiame visus Lietuvos žmones tautai kinti šiame darbe.

Mokslinės konferencijos "Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas" dalyviai

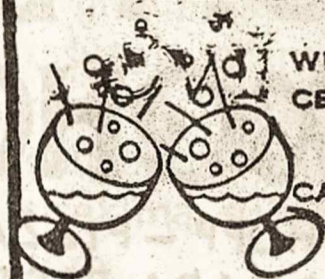
NAUJA JUOSTELĖ

ANTANAS ŠABANIAUSKAS garsiausias Lietuvos pramoginės muzikos artistas naujai įgrotojo gražiausiu interpretacijų juostelėj. "MŪSŲ LIETUVA"

COMERCIAL SVEIKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

Nelė Mazalaitė-Gabienė

KARALIŲ IR ŽMONIŲ ŠVENTĖ

Bruknynojai pribarstyti raudonų uogų, tik pažvelgęs junti, kad jos saldžios ir minkštos, stačiai atrodo pūkuotas. Gi lazdynų ieškai ant kalvelių — ten darbuojasi saulė, ji apsuokinėja kiekvieną rausvejantį riešutą, kad vienodai būtų išbrandinti. Ir tokie lengvi jos pirštai, kad riešutai net nepajunta, jog yra vartomi, jie miega kiekį lopšeliuose, miega saldžiai, kaip skaniausias branduolys.

Tai tikrai atsimenu. Tikrai.

Kačpėdėlių saujelės džiūsta ant suolo gonkose, ir šiaudinių galvos suvertos į vainiką. Koteliai neatlaiko jų — netrukus jos bus vienintelės gėlės, branginamos. Gyvos.

Dabar jurginai darželiuose ir kiemo pakrasčiuose, — pasirėmę tvorelių, žydi vežimais. Jų kojos ilgos ir liemenys išsikeruoja, ir žiedų tiek gausu, kad gali tas tvorą sulaužti. Ir pro tuos didelius jų krūmus neužmatau, ar kas nors kitas dar žydi.

Bet juk vistiek — aš tik atsimenu.

Ir tokiu laikotarpiu kas nors iš namiškių yra iškeliavę į Šiluvą. Aš niekuomet neprisirengiau ir nebaigiau atgailauti savo: — Kitais metais.

Aš ir dabar atkakliai teisinuosi: — Kas galėjo žinoti.

Ir vaikiškai, nevykusiai ginčiju — juk ir Karalius nežinojo, kokia reikšminga bus toji diena jo tautai, kaip ji švęs iškart dvi iškilmes. Ne, jis nematė to už būsimų šimtmečių. Tai kodėl jis pasirinko Marijos šventąją dieną, savo aukščiausio iškėlimo valandai?

Ar buvo duotas jam vienam nežinomas ženklas, kad jis, naujas krikščionis, yra vertas Žvaigždžių Karalienės šventėje būti vainikuotas žemiškuoju valdovo atžymėjimu?

Ar, sako — nežinau, ar taip aprašyta raštuose, — sako, kad Vytautas, pats būdamas šalia krikštijamųjų savo žmonių, stebėjo paniūrusius žemaičius, kurie negalėjo užmiršti, kaip valdovas visai turėjo gudrauti su priešais, o savieji dėl to dažnai buvo nuskriausti. Tai išmintingas valdovas mokėjo kalbėtis su jais atvirai, jog nereikia tikėti, kad

jų priešai, — ir ne vienas, bet iš visų šonų — gyrėsi, kad jie atnešė išganymą. Dievas Pats surado kelią pas mus, praeidamas sunkiai pro melą ir kalavijus. Jis kalbėjo, kad statydins bažnyčias savo žmonėms, ir Gerojo Dievo Motina bus kiekvieno žmogaus Užtarėja. Neužtenka veidmainingai pavadinti miestus ir tvirtoves Marijos vardu. — Ir, sako, jis buvo liūdnas, tai kalbėdamas, jis galvojo apie siaubingą pilį ir savo sūnus.

Ar dėl to ta diena parinkta Dangaus diena?

Ar jau buvo jis, karys ir valdovas, priartėjęs senatvę, labai pavargęs nuo kovų ir klastų. Gal nujautė ir paskutinąją vagystę ir sieloje juto troškimą poilsio, ir laukė Šventosios globos paskutinėj valandoj?

Mes nežinome, bet taip įvyko, ir tebūna jam Viešpats geras savo karalystėje, kad mūsų valdovas pasirinko teisingai. Nes Ji, Motina, atėjo pas mus. Ji paliko mūsų Tėvynės mieste. Išvaryta, verkianti, išsiginta, bet niekuomet neišsigynusi mūsų.

Ir atsimenu vėli ir džiaugiuosi, kad Ji paliko mums tą savo mėnesį: nurimusios, ramios dienos — degimas ir skubus žydėjimas prigėso-atsivėrė gerybių rinkimas, poilsio metas, gražus iigesio laikas, grožis, kuris nevargina.

Aš atsimenu — taip buvo.

Ir mes žinome, kaip yra.

Tas žinojimas yra apsupęs mus, kaip liūnas, nėra kur padėti kojos — ji grimsta. Jeigu ištari žodį, jeigu šauki — viskas skęsta be ženklo. Mes esame nusiminę. Jeigu nėra pagalbos nei atsakymo — gražinkite mums nors aidą.

Tyla.

O palaukime, būkime kantrūs. Nežiūrėkime, kad tai juokingas ir žiaurus patarimas — dešimtmečiais kartoti: būkime kantrūs.

Bet mes žinome: kokia šiandien Diena? — Palaukime, ir mūsų žinojimą patvirtins: pasikartos, kas vyksta tuos dešimtmečius, per kuriuos mes pavargome. Išgirsime iš atsargių laiškų, iš keistu būdu gimstančių žinių laikraščiuose — slapsti ir drąsūs, ir teisingi paukščiai atskrenda iš arkos:

Į Šiluvą keliavo — jaunuoliai, seniai,

kolchozininkai, kunigai — draudžiami, sulaukomi, suimami, išvaromi iš miesto, bet niekas negali sulaukyti. NIEKAS.

Jeigu nebūtų Biblijos né Evangelijų, o tikrai pavergtieji žmonės, tikintieji žmonės — pasaulis žinotų, kad tikrai yra Dievas.

Ir kur yra Dievas, ten yra viltis.

PASAKŲ GARSIAJUOSTĖS VAIKAMS

JAV LB Švietimo taryba deda visas pastangas sustiprinti priaugančioje kartoje kalbinį pajėgumą ir tautinį sąmoningumą. Švietimo taryba stengiasi kreipti didesnę dėmesį į priešmokyklinio amžiaus vaikus, teikiant jaunoms šeimoms konkrečios pagalbos. Lietuvių kalbos turtinimui, švarinimui nuo svetimybų esame paruošę kelias pasakėlių garsiajuostes (cassettes). Vienoje iš jų, kuri tęsiasi 45 minutes, girdime gerai pažįstamą "Raudonkepuraitės pasaką" Vaidina žymūs akademinio teatro aktoriai, girdisi paukščių čiulbėjimas, miško garsai, kiškių choras ir t.t.

Antroje garsiajuostėje — aštuonios pasakėlės, kaip pvz.: Meškiukas Rudnosiukas, Pelių ir Kačių vestuvėse kelionė, dr. Krištukas pragare ir kitos. Tai puikiausia pagalbini priemonė šeimoje mokyti mažuosius lietuvių kalbos, žodinio, taisyklingo tarimo. Tikimės, kad pasakėlės taps vaiko asmenybės dalimi. Lietuvių kalbą įsisaugonins be nuolatinių bausmių ar gąsdinimų "kalbėkite lietuviškai". Tai puikus taisyklingos lietuvių kalbos perteikimas namuose. Išmokę sustiprintą lietuvių kalbą namuose, jie bus stipresni ir liuanistinėse mokyklose.

Pasakėlių garsiajuostes galima įsigyti per švietimo tarybą, rašant: R. Kučienė, 8626 So. Mozart St., Chicago, ILL. 60652 arba skambinant (312) 778-0358.

JUOKAI

Jeigu būtų žinojęs...

Kaune vieno fabriko profsąjungos pareigūnas kritikuoja narį už nelankymą susirinkimų:

— Kodėl jūs nedalyvavote paskutiniam susirinkime?

— Jeigu būčiau žinojęs, kad tas susirinkimas paskutinis, tikrai būčiau dalyvavęs.

**SOC. NACIONAL
DE AUTOMOVEIS
E PEÇAS Ltda**
RUA JOÃO PÉSSOA, 261
SANTOS TEL. 35-3721

**CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.**

CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

P. Gaučys

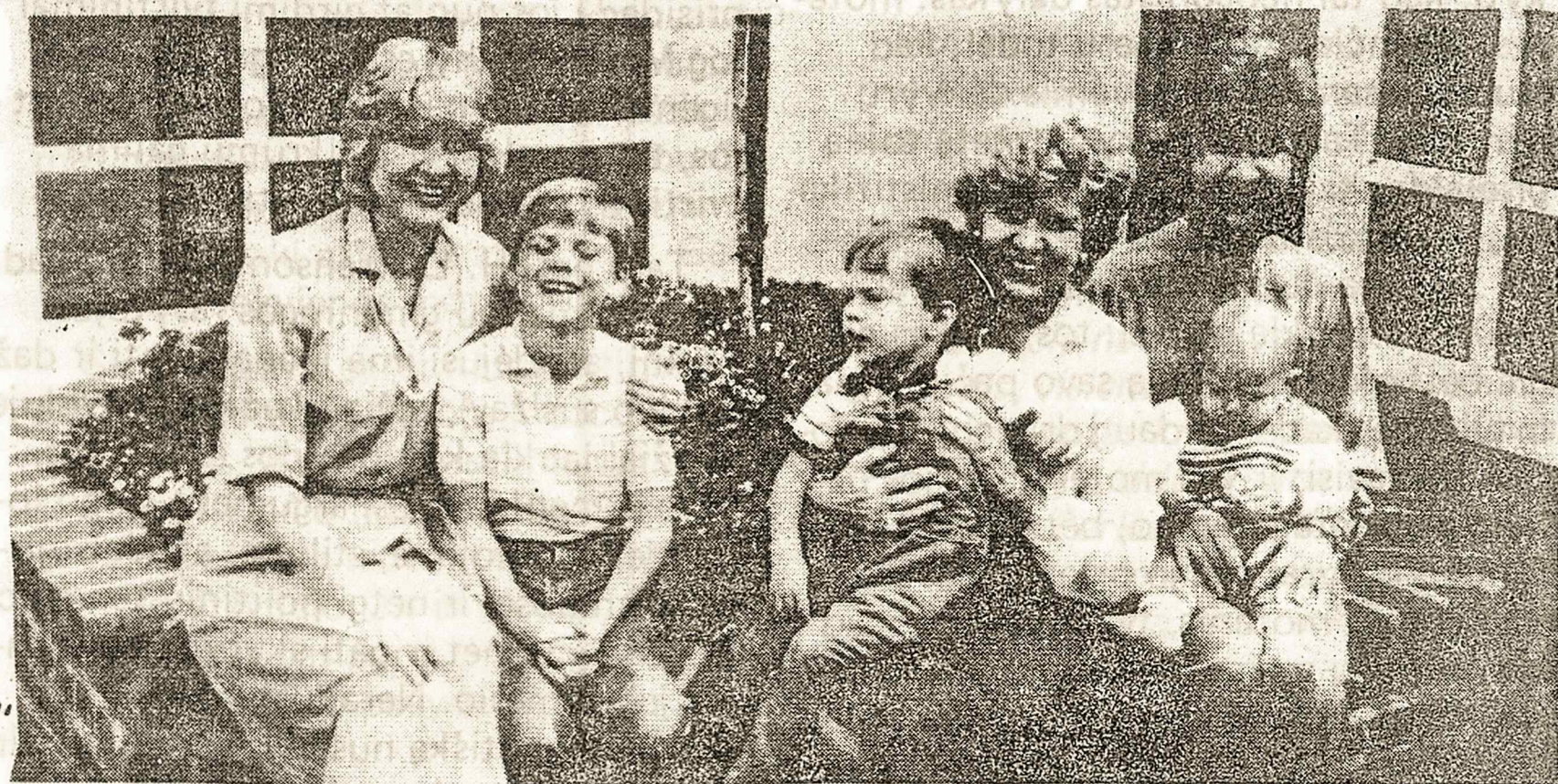
KAIP MOTERIS ŽIŪRI Į KITAS
MOTERIS

Moters prigimtyje glūdi neapykanta kitoms moterims, nors moterys stengiasi tai užginčyti bei pridengti. Užtenka tik pažvelgti į moterų tarpusavius santykius, kad pamatytume, jog už dirbtino mandagumo formų slepiasi priešiškas.

Paprasčiausia ir švelniausia tokios laikysenos forma atsiskleidžia tam tikru pataikūnišku būdu: "Brangioji, kokia tu graži. Bet, ar tik truputį nepastorėjai?" "Iš tikrųjų, ji labai patraukli. Atrodo kaip dideiė šviesiaplaukė žiurkė". Tokia švelnią pavydo formą matome visokio amžiaus ir įvairiausių socialinių bei kultūrinių pakopų moteryse. Ji susijusi su įvairiausiomis priežastimis, pradedant atviru moterišku rungtyniavimu dėl įtikimo vyrams ir baigiant varžybomis viešame ir privačiame gyvenime. Nuolatinis priešiškas, pastebimas tarp tos pačios grupės moterų, kilęs dėl visko, kas gali būti laikoma socialiniu pranašumu: dėl geresnės rūšies ir brangesnio automobilio, dėl gražesnių ir brangesnių rūbų, dėl stambesnį atlyginimą gaunančio vyro, dėl mokykloje pasižumėjusių vaikų. Taip pat yra moterų, save laikančių dorumo pavyzdžiu, kurių puritoniška laikysena smerkia tuo ar kitu atžvilgiu "prasikalstančius". Yra nesulaikoma ne gražių neapykanta "gražiosioms". Lygiai kaip neišvengiamas senstančiųjų priešiškas jaunosioms.

Nesvarbu kaip giliai šitie įžeidimai slepiami, nesvarbu užsispyrimas, kuriuo jie paneigiami, yra faktas, kad jie nuolat ir nuolat vyksta moterų santykiuose. Viena įdomiausių moteriško rungtyniavimo formų reiškiasi tarp profesinę karjerą praktikuojančių moterų. Čia pasirodo speciali rungtyniavimo forma, visad labai aštri, kuri, iš paviršiaus žiūrint, ribojasi tik tarnybos klausimais, tačiau tikrumoje dėl to, ką kiekvienos grupės narė jaučia kitų moterų atsikimo atžvilgiu: čia pasireiškia išdidumas, įtarinėjimai, pasipiktinimas ir pavydas.

Meniško nusiteikimo moteryse priešiški jausmai atviriausiai išsakomi. Operų solistės, kurių stiprūs pavydo ir rungtyniavimo prasiveržimai jau laikomi tradiciniais, dažnai viena kitą vadina "riebiom bobom" ar "kudakuojančiom vištom". Artistės irgi yra garsios savo žiaurumu varžovėms. Jos dažnai mėgsta apsimitėliškai rodytis entuziastėmis ki-

Gražios lietuviškos mamytės ir senelės: Liucija Mažeikienė su savo dukrom Rūta (kairėje) ir Liucija (dešinėje) ir trim anūkais

tų atžvilgiu. Sakoma, nesą artistės, kuri nepasakytų kitai, jog jos vaidyba buvo nuostabi, nepaprasta, puiki, dieviška. Tačiau, tikras, dalykas, kad tai, ką ji iš tikrųjų jaučia, pasakys tik šiai negirdint. Nėra abejonės, kad moterys, kurių profesinis gyvenimas priklauso nuo publikos plojimų, yra pernelyg jautrios, pernelyg savimybės dėl savo sceninio darbo. Todėl nenuostabu, kad jų tarpe vyksta stiprus rungtyniavimas ir konfliktai. Kiekvienoje profesijoje, kur asmeninė išvaizda yra lemiamos reikšmės, galima laukti tuštybės ir pavydo aukščiausiam laipsnyje.

Daug keisčiau susidurti su panašiu elgesiu kitų profesijų moterų tarpe. Nėra paslaptis, kad rungtyniavimas, vykstant tarp biznio pasaulio moterų, yra toks kietas ir beatodairiškas, kad dažnai stebina vyrus. Yra tikra, kad žiaurus rungtyniavimas biznio srityje vyksta ir tarp vyrų, tačiau, bendrai imant jie laikosi tam tikrą garbės dėsnių bei taisyklių, daugiau ar mažiau prisilaikomų šaltajame kare. Vyrų irgi gali būti pavydūs ir pavydėti vieni kitiems, bet to netaiko kitiems vyrams tik todėl, kad jie vyrai. Draugaują tarpusavy palieka ištikimi ir daug dažniau nei moterys, linksta pasitikėti vieni kitais. Jie nevisada žiūri su įtarimu į kitus, ir, bendrai imant, neišnaudoja savo draugų, kaip savo sėkmės pakopą.

Mažai yra moterų, kurių pasisekimai neužkliūva kitoms. Tokiomis buvo, imant tik amerikietes, Eleonora Roosevelt, Helen Keller ir gal amerikietė tapytoja Moses. Bet yra ir tokių, kurių laimėjimai, atrodo, erzina visas kitas, ne vien tik tas, kurios dirba toje pačioje srityje ar giminingose. Viare Boothe Luce – rašytoja, dramaturgė, žurnalistė, diplomatė ir "Time Inc". savininko žmona, daugelyje sričių turėjusi nepaprastą pasisekimą, sukeldavo begalinį pavydą kitoms.

Moterų įsijungimas į profesijas didėjo atitinkamai jų politiniam, socialiniam

ir finansiniam išsilaisvinimui. Tais laikais, kai jos dar kovojo už balsavimo teisę, tos, kurios įsijungdavo į pilietines kovas, tai darė gražaus pasišventimo dvasioje, kuriame nebuvo rungtyniavimų. Tada jos nejautė reikalo baksnotis į pašones. Panašiai buvo ir tada, kai joms reikėjo kovoti prieš vyrų prietarus biznio srityje; jos buvo taurios ir nuoširdžiai stebėjosi vienos kitomis, ypač tomis, kurios buvo laikomos kurios nors srities pionierėmis. Jos jautėsi viena kitai artimos ir džiaugėsi savo pasisekimais, nejautė pavydo ar skriaudos. Tada moterys buvo karštos kitų moterų šalininkės, nes jų dalyvavimas didelėse varžybose buvo neįmanoma. Tačiau jų skaičiui vis didėjant, visa pakito. Kiekviena ėmė veikti savo išmanymu, o vėliau užmiršo visus rungtyniavimo dvasios dėsnius.

Tačiau reikia pripažinti, kad jos, besivaduodamos geriausia bendradarbiavimo dvasia, sugeba įvykdyti nepaprastų žygdarbių karų, potvynių, epidemijų ir kitokių neįprastų nelaimių metu. Taip pat gali būti švelnios ir gailiatingos, kai jaučia, kad jų pagaiba yra būtina kitoms, menkesnės sėkmės moterims, kai jos jukioje srityje nesudaro joms gresmės. Jų švelnios širdys jaudinasi, matydamos kitų nedalią. Bet, matyt, jos negali šaltai žiūrėti į kitų moterų pasisekimus, ar tikriau, į pasisekimus savo aplinkoje. Jos gali jaustis sužavėtos svetima sekme, netgi gali ją vertinti, tačiau, to nepaisant, laiko ją nepataisomai erzinančia.

Koks tokios jausenos pagrindas? Vyrų supranta tą apraišką kaip vieną ar kitą lyties pavydo formą. Jie įpratę sa-

**POSTO
VILA CAICARA
LTD.**

AV. PRES. KENNEDY, 19.000
VILA CAICARA-PRAIA GRANDE
TEL: (0132) 70-6048

Loanilda Alionis
Sandra Mara G. T. Castro
ADVOGADAS

PRAÇA SANTA HELENA, 81 VILA PRUDENTE
TEL.: 914-4950 SÃO PAULO

kyti, kad tai nepaprastas dalykas: moterys nekenčia kitų moterų todėl, kad jaučiasi esančios varžovėmis dėl vyrų dėmesio. Tačiau moterys atmeta tokią prielaidą, kaip vyrų išsigalvotą mistifikaciją, vyriškos tuštybės vaisių. Jos aiškina, kad yra du moterų tipai, įvairiai atsiliepiama į tokią padėtį: tos, kurios neigia betkokią antipatiją savo pačių lyčiai, ir tvirtina, kad turi daug draugų, kuriomis jos žavisi; ir yra moterų, kurios neigia to antagonizmo, bet atmeta tvirtinimą, jog vyrai yra jo priežastis. Pirmosios grupės moterys, tvirtinančios, kad dauguma jų geriausių draugų yra moterys, dažnai įvykdo piktus ir išdavikiškus smūgius, pridengtus draugiškumo kauke. Antrojo tipo moterys, įskaitant ir tas, kurios atvirai pažymi nemėgstančius dirbti su moterimis ar kitomis moterimis, ir prisipažįsta turinčios mažai draugų, savo entuziazmo stoką savo lyties atstovėms aiškina moterišku menkumu, veidmainyste, vulgarumu ir kitomis ydomis, būdingomis moterų būdai ir intelektui.

Kaikurios moterys sociologės šitokią prielaidą laiko neturinčia pagrindo, kai iš arti stebimi moterų santykiai grynai socialinėje srityje: draugiškuose susitikimuose, vestuviniuose bendravimuose ir visose kitose jų gyvenimo srityse, kuriose varžosi su kitomis dėl vyrų jomis žavėjimosi.

Žinoma amerikietė rašytoja Helen Lawrenson, sako, kad ji gali ramiai skaityti vyrų raštus ar jų straipsnius, nejausdama jiems priešiško nusiteikimo. Jai netgi labiau patinka kai vyras, o ne moteris ją pagiria. Taip pat, ji nedvejodama pagiria žymias mirusias moteris rašytojas ar veikėjas, kartais netgi ir tebegyvenančias, jeigu jos stovi toli už jos raštų ribos. Tačiau, kai eina reikalas apie moteris kritikes ar žurnalistes, tada jos reagavimas būna žymiai sudėtingesnis. Esą tas jos reagavimas nieko bendra neturįs su faktu, kad tos rašytojos esančios geresnės ar blogesnės už ją. Čia esą, reikalas apie pavydo ir pykčio kibirkštis, kurių visai nejaustų betkuriam vyriškos lyties rašytojui. Ypač kai kalbama apie Mary McCarthy, jos reagavimas esą dar sudėtingesnis dėl pykčio, kurį jai sukelia nuolatiniai tvirtinimai, jog ji esanti panaši į M. McCarthy, nors kaip kuriais atžvilgiais tai esanti tiesa. Prie to dar

prisideda jos nuolat girdimi tvirtinimai jog M. McCarthy esanti "gai pati intelligentiškausia pasaulio moteris". Anot jos, tas posakis, visu tikrumu galima tvirtinti, yra ne moters išstartas.

Taip pat, H. Lawrenson pažymi, kad skaitydama sau giminingos rašytojos kūrinį, arsidėjusi ima jį analizuoti ir dažnai juo susižavi, tačiau kažkas jos viduje godžiai laukia kokios ydos ar kiaidos, nors ir menkiausios: argumentavimo logikoje, pasakojime, stiliuje, atskleistuose jausmuose, ir netgi politinių tendencijų atžvilgiu, net ir pati skyryba neišvengia jos dėmesio. Neradusi jokios ydos, ji jaučia savotišką nusivylimą. Gi priešingu atveju, su palengvėjimu atsidūsta ir jaučiasi patenkinta. Taip pat ji jaučiasi patenkinta matydama savo profesijos drauges televizijoje besinervinančias ir nepatrauklias.

Jeigu ji būtų vienintelė taip jaučianti rašytoja, tai būtų galima priskirti būdo silpnumui, nevertam didesnio dėmesio. Tačiau ne ji viena panašiai jaučia. Įvai-

PRIKELKI, VIEŠPATIE

*Į Tavąją šventovę mes atėjom,
Išvarginti žiaurios, šaltos žiemos,
Nugairinti lietaus, audrų ir vėjų,
Sunkiam kely pamiršę net žodžius maldos.*

*Dažnai mes keitėm nuomones lyg rūbą
Ir nebematėm kelio pas Tave,
Dabar visais keliais, takeliais skubam
Ir šaukiame kitus: eime, eime.*

*Velykų varpas virš Tėvynės klonių,
Velykų varpas skamba, ar girdi?
Suklupkime prie Viešpaties altoriaus
Su nuolankia maida ir gailėsčiu širdy.*

*Tėvynė bunda, keliasi gyventi, —
Dar virpanti nuo šalčio, bet gyva. —
Kokia graži, nors tiek kančių iškentus,
Kokia graži, manoji Lietuva.*

*Prikelki, Viešpatie, ir mūsų dvasią,
Iš nuodėmių vergijos išvaduok,
Mes dar tokie sustingę ir nedrąsūs, —
Tu amžino gyvenimo vilties priduk.*

*Velykų Kristau, mirtį nugalėjęs,
Mums savo ranką dešinę ištiesk.
Ir nors skausmu dažnai mes Tau mokėjom,
Atleiski ir priglauski prie savos Širdies.*

1989 m. Velykos

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petrėnas

Vis daugiau ir daugiau mūsų lietuviškajame savaitraštyje pasirodo žinių iš Lietuvos. Randa si ir labai įdomių ištraukų iš dabartinės spaudos, kuri taip pasikeitusi, kad net sunku suprasti ir apsiprasti su tokiu skaičiumi naujenybių.

Kas krinta labiau į akis, tai beveik visur pa-brūzimas, kad dabar jau visur trispalvė pievėsuja, kad giedama tautos giesmė, kurią mes visą laiką vadinome Lietuvos himnu. Kadangi mums tai buvo visą laiką normalus reiškinys — visuomet kėlėme Lietuvos vėliavą savo švenčių prigomis ir visuomet girdėjome Tautos himną — ai ir dabar tas faktas bent mums nepasikeitė. Lietuvoje už daug mažesnius reikalus galė-jai gauti nemokamų atostogų Sibire, tai tie, mums įprasti reiškiniai ten šiandien yra labai įvėtinami.

Šiomis dienomis turėjau progos pasikalbėti ir su estų tautybės piliečiais. Atsitiktinai atvyko iš Amerikos estų pastorius, Žiūriu, susirinkome prie stalo estai, pastoriaus žmona latvaitė, mes lietuviai, o Lituanikos gyventojų tarpe tai tikras internacionalas. Čia rasi jugoslavų, vengrų, austrų, rusų, net japonų kilmės žmonių vienu ar kitu būdu susirišę su lietuviais. Net ir portugalų turime savo tarpe, nekalbant apie brazilus, italus ir argentinus. Atrodo, kad Pabaltijo įvykiai šiandien visur plačiai pažįstami. Beveik nėra dienos, kad čia ar ten spaudoje rašoma apie Estiją, Latviją ar Lietuvą. Draugai darbe žiūrėk atneša iškirpę iš spaudos ką nors apie Lietuvą.

Galvoju sau, koks didelis išradimas spauda. Koks būtų mūsų gyvenimas be jos, šiandien visai neįmanoma to įsivaizduoti. Aišku, ne visos tautos vienokios kultūros. Vieni spaudą vartoja daugiau, kiti mažiau. Kur laisvoji spauda draudžiama, ji atsiranda slapta. Daug metų atgal lietuviai net vedė kontrabandą, įveždami slapta knygas į Lietuvą iš Prūsijos. Net ir dabar vos prieš porą metų, vykstant į Lietuvą ant rusų sienos smulkiui patkrino, ar kartais nesivežame vakariečių spaudos. Ji labiau vertinama, kur draudžiama.

Tačiau įdomu palyginti, kad ir mūsų kraštą su net nepalyginamai mažute Lietuva. Turiu čia po ranka "Kultūros Barų" 1988 metų 10 numerį. Taip sakant, nevisiems prieinamas reikalas. Kultūra, literatūra, poezija — tai tik daliai publikos skaitymas. Dauguma žmonių tokios spaudos neskaito, nes čia nėra eilinių žinių, nėra lengvo pasiskaitymo straipsnių, įvairenybių ir juokų, ar kryžiažodžių. Vistik šio mažutės Lietuvos žurnalo tiražas yra 25.010 egzempliorių. Tai palyginat su Brazilijos gyventojų skaičiumi, tokio kultūros žurnalo tiražas turėtų gerokai pereiti viena milijoną egzempliorių. Taigi, nesame atsilikę spaudoje ir tai parodo valstybės kultūros lygį. Ir kaip tik toji spauda padėjo, kad Lietuvos vardas būtų žinomas visame pasaulyje; nežiūrint tamsaus okupacijos laikotarpio.

Po šaltos žiemos ateina maionus pavasaris. Tam pavasario laikotarpiui atėjo laikas ir Lietuvai. Mes, gyvendami užsienyje, galime tik pasidžiaugti nauja spaudos banga tėviškėje.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

ANGIE
GIRCKUS & CIA. LTDA.
CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA
MODAS

Rua Solon, 773 — Fone: 221-6377 — Bom Retiro
CEP 01127 — São Paulo — Capital

riais atvejais ir kitos rašytojos pasisako panašiai besijaučiančios, nors gal labiau rezervuoti. Ar tai turi kokį ryšį su lytimi, ar tik eina reikalas apie profesinį rungtyniavimą? Sociologės pažymi, kad ir aukščiausio intelekto profesinį darbą dirbančiose moteryse esą išlikusių barbariškų pradų. Anot jų, laisvos nuo visokių įsigalėjusių įpročių moters pagrindinis uždavinys yra suradimas tinkamo vyro žmonių giminei tęsti. Visa kita esą civilizacijos ir kultūros ančdėlis. Ar tuo būdu neatrodo gyvastinga laikysena profesiją turinčios moters prieš varžovę, kurią pasamoneje atspindi seną atavistinį rungtyniavimą dėl vyro?

Viename neseniai televizijoje pravesų pokalbių, garsių dailių tarpe buvo prof. Ashley Montagu ir p-lė Zsa Zsa Gabor. Buvo keliamos įvairios temos. Viena jų buvo tokia: "Ką moterys jaučia viena kitai?" P-lė Gabor nedvejodama atsakė: "Neapykantą. Jos jaučia viena kitai didžiausią pavydą". Paskui, kiek pagalvojusi, pridūrė: "Žinoma, tai neliečia manęs. Kalbu apie kitas, aš esu išimtis".

Moterys nelaiko p-lės Gabor kalbančios konservatorių vardu. Jos veiklos sritis labai pažeidžiama, o ypač kiek tai liečia moteriškas varžybas. Tuo metu tą jos nuomonę karštai gynė prof. Montagu. Jeigu klausimas būtų buvęs: "Ką jaučia vyrai kitų vyrų atžvilgiu?", neįmanoma, kad kas nors iš jų būtų atsakęs: "Jie nekenčia vienas kito".

Nors moterys parodo nepaprastą dėmesį kitų moterų kasdieniniam užsiėmimui, asmeniškiausioms smulkmenoms: ką valgo, kokioms ligoms serga, kaip gyvena, – tokio smalsumo pagrindas gan įtartinas. Sociologės pažymi, kad moterys, netgi normaliausios, kartą išgyvenusios "geriausių draugių" kolegijos laikotarpį, praranda bešališkumą savo lyties atžvilgiu. Esą vyrai nepatiria tokios rūšies pasikeitimų. Draugystė, kurią jie jaučia kitiems vyrams, praktiškai išlieka tokia pati jaunystėje ir brandžiam amžiuje.

Ar visa tai remiasi biologiniais skirtumais, kurių jokie ūkiniai, politiniai ar sociologiniai pakitimai nesugebės išdildyti? Čia suminėtos nuomonės remiamos

pačių moterų pasisakymais. Jos neabejoja, bendrai imant, kad moterys jaučia viena kitai antipatiją. Ar tas priešiškus pasireiškia dėl moterų varžybų dėl gyvenimo draugo. Aišku, čia neįmanoma duoti kokį galutinį atsakymą. Gal jis glūdi kiekvienos moters sieloje.

Šis straipsnis paremtas išimtinai amerikiečių moterų rašytojų ir sociologų pasisakymais. Autorius nesieja spręsti kiek šios amerikiečių moterų mintys gali būti teisingos kitų tautų, taigi ir lietuvių moterų atžvilgiu. Jis įsitikinęs, kad lietuvių moterys pasižymi didesne pusiausvyra ir yra mažiau pavydžios kitoms.

SKAITYTOJAI RAŠO

Niteroi, 20.4.89

Mielas Tėve Petrai,

Siunčiu Jums čekį (10 cruzados nops) už prenumeratą "M. Lietuva" mane aplanko retai; o kadangi čia visai nėra lietuvių, tai kai kada jaučiuos izoliuota. Duodu lietuvių ir kitų kalbų pamokas p. Vicente ir kitiems ir džiaugiuos, kad Vicente jau visai neblogai kalba lietuviškai.

Kaip rašiau – persikėliau į nuosavą namą (per teismą.). Nuomininkai jį paliko apgailėstajam stovy, tai dabar taisau, remontuoju, dažau. Kadangi namas yra didelis, tai ir išlaidos su medžiaga ir darbininkais yra didelės.

Be pamokų dar ruošiu kitą feljetonų knygą lietuvių kalba, nedidelę ir mažo tiražo, kurią (su Jūsų pagalba) tikiuos, kad pasiseks išleisti S. Pule.

Gal būt galėsiu pasprukti į Kongresą bent vienai – kitai dienai. Apsistosiu kokiam hotely centre, kad būtų arčiau.

Su širdingiausiais linkėjimais Jums ir mielam Tėvui Pr. Gavėnui.

Lieku Jūsų

Gražina Boleckienė

Vilnius, 1989.04.21

Didžiai gerbiamiems kunigams Pranciškui Gavėnui, Petru Rukšui ir jų bendradarbiui Alfonsui Petraičiui

Siunčiu kuo nuoširdžiausius linkėjimus iš pavasariškos Lietuvos Laimutė Vasiliauskaitė ir visa "Vyturio" leidykla.

Jau savaitė kaip esu darbe. Vakar į susirinkimą rinkomės skambant Jūsų dovanotai "Žavingųjų naktų" muzikai. Papasakojau apie netikėtą malonią pažintį su Jumis, visiems buvo įdomu pavartyti Jūsų dovanotas knygas bei laikraščius. Ypač didelį susidomėjimą sukėlė knyga "Petras Perkumas". Viena mūsų redaktorė joje atpažino savo giminaitį – kun. Kazį Bėkštą. Susirinkime nutarėme siųsti Jums pageidaujamus laikraščius "Sąjūdžio žinias" ir "Atgimimą" neatlyginamai. Būtų gerai, kaip tarėmės, jei Brazilijos Lietuvių Bendruomenės nariai domėtusi mūsų leidyklos knygelėmis ir jų pageidautų – kad atsiųstumėte mums sąrašą tų knygų pavadinimų – pirmam siuntinukui. Ar jau atspausdinote "Mūsų Lietuvos" savaitraštyje Jums įdomesnių mūsų leidyklos knygų sąrašą? Kaip ten bebūtų, mes labai norėtume su Jumis draugauti, kad ir kruopelytę padėti Jūsų milžiniškame darbe puoselėjant, palaikant lietuvišką žodį.

Laimutė

P. S. Pranutė Jauraitė asmeniškai dėkoja kun. Pranu Gavėnui už šventiausios Jėzaus širdies Litaniją, Tiesa, pakeitė anuro numerį. Dabartinis adresas:

Europa USSR

Lietuvos TSR

Viinius

Aušros Vartų 9 - 2

Jauraitė P., Vasiliauskaitė L.

Leidyklos adresas:

Europa, USSR

Lietuvos TSR

Vilnius

Algirdo 31.

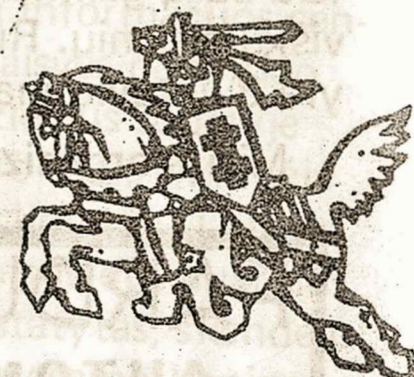
"Vyturio" leidykla

P. S. Direktorius Juozas Vaitkus parašė Jums asmeniškai.

Laukiame atsakymo

• Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ

Brazilijos Vyskupų Konferencijos (CNBB) Liturginiam Kalendoriui, 222-am puslapy, birželio 12 dieną yra pažymėta: "Rytoj – Diena Maldos už Lietuvą ir kitus kraštus, kur varžoma tikėjimo laisvė (Amanhã, Dia de Oraçao pela Lituânia e pelos países que sofrem restriçao no exercicio da liberdade da fé)".

Toji MALDOS DIENA už Lietuvą yra organizuojama ir São Paulo arkivyskupijoje. Čia bus švenčiama birželio (junho) 11 dieną. São Paulo kardinolas, Dom Paulo, laikys Mišias katedroj, 18 valandą. Tuo metu, paprastai, katedra yra pilna žmonių. Kviečiami įvairių persekiojamų tautų atstovai (latviai, estai, ukrainiečiai, armėnai, gudai, georgiečiai ir kt.) Ypač mes, lietuviai, turim prisistatyti su visu savo tautiniu ir religiniu pranašumu.

NEPAPRASTAS VIZITAS

Gegužės 12 dieną, šv. Kazimiero parapiją kanoniškai aplankė Nepaprastas Vizitatorius, kun. Carlos Techera, iš Saleziečių Centro Romoje. Jis kanoniškai lankė visus São Paulo saleziečių provincijos namus, kurių iš viso, yra 31: mokyklos, seminarijos, parapijos, gimnazijos, oratorijos, noviciatas, rėkolekcijų namus.

ILGAS IR GARBINGAS AMŽIUS

Šių metų gegužės 23 d. Tautų parke gyvenanti **MARIJA BAJORŪNIENĖ** švenčia 86-tą gimtadienį. Ponia Marija yra dar žvali ir energinga senelė: daug skaito ir net rašo prisiminimus.

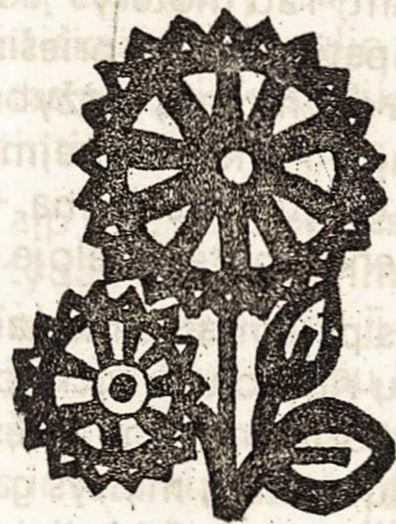
Širdingai sveikiname šią uolią ML-vos skaitytoją linkime jai daug stiprybės, kantrybės, sveikatos ir gausios Dievo palaimos. "Mūsų Lietuva"

MIŠIOS SENELIAMS

Per Dievo Kūno šventę, gegužės 25 dieną, 14,30 val. senelių prieglaudoj ITAQUEROJ bus Mišios su procesija. Tikimasi kad dalyvaus ir keli choristai kad būtų galima sugiedoti ir keletą lietuviškų giesmių. Rusų senelių namuose yra 8 lietuvių įnamiai.

Mišias organizuoja Labdaros Ratelis

**PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ**

Sveikiname

SALOMĖA NARUŠIENĖ

uolią mūsų parapijos lankytoją ir ilgametę ML-vos bendradarbę - talninkę gimtadienio progą (geg. 21 d.), linkime dag laimės, geros sveikatos ir gausios Dievo palimos.

Šv. Kazimiero parapijos kunigai
ir ML-vos bendradarbiai

cišlečių mokyklos koplyčioje Parque das Nações – Sto. André.

Šlia gyvų ir mirusiųjų Motinų ypatingu būdu prisiminėme VLADĄ VERBICKĄ mirusį baiančio 27 d. ir MARIĄ SKARUPSKIENĘ mirusią prieš meus.

Io mišių kun. Petras Rukšys aplankė MARIJĄ BAJORŪNIENĘ, kurią pasveikino Motinos dienos progą ir su atenančiu 86-tuoju gimtadieniu.

LIETUVIŠKA MOKYKLA

Vakarinės Lietuviškos mokyklos mokesčiai 1989 m. kovo mėn.

Marta Stankevičiūtė	NCz\$. 3,00
Vanda Karosevič	3,00
Paulo Sergio Dusevskas	3,00
Adilson Puodžiūnas	5,00
Mário Jorge Šinkūnas	3,00
Jorge Prokopas	3,00
Regina S. Prokopas	3,00
Total	NCz\$.23,00

Venda de livro p/ João Pereira
NCz\$. 10,00

BR. L. BENDRUOMENĖ

Solidarumo mokestis 1989 m. gegužės mėn.

Kap. Juozas Čiuvinskas	NCz\$. 5,00
Jonas Jodelis	5,00
Maria Jodelis	5,00

depositado total NCz\$. 48,00 na
conta 101.076-0 Vila Zelina

B.L.B. Iždininkas

BRAZILIJOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO

Kap. Juozas Čiuvinskas	NCz\$. 5,00
Aibinas Budrevičius	5,00
Jonas Petrikas	5,00

MOTINOS DIENOS MIŠIOS TAUTU PARKE

Antrą gegužės mėnesio sekmadienį buvo lietuviškos pamaldos seselių pranešimas

PRANEŠIMAS

Duodu žinoti Visiems ir Visoms, kad š.m. Gegužės mėn. 28 dieną, Vyrų Brolija rengia išvažiavimą į Pirapora de Bom Jesus. Bilietai jau platinami. Kas nori šiame išvažiavime dalyvauti, kreipis pas Vyrų Brolijos narius.

Šv. Juozapo Vyrų Brolija

DĖMESIO!

Lietuvi –

prisidėk prie kolonijos veiklos, sumokėdamas Brazilijos Lietuvių Bendruomenei solidarumo mokestį VCz\$. 5,00 vertės, gaudamas be to dar veltui "Pasaulio Lietuvio" gražų mėnesinį žurnalą laike visų metų laiko.

Čekius siųsti "Comunidade Lituano-Brasileira" vardu BLB būstinės adresu – Rua Juventus, 28 – São Paulo – 03124.

ŽODYNAS

**DICIONÁRIO
PORTUGUÊS LITUANO
LITUANO PORTUGUÊS**

SEGUNDA EDIÇÃO

MŪSŲ LIETUVA